

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 12P/56/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3822204386
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Matulák
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2023:3822204386.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza sudcom JUDr. Róbertom Matulákom vo veci starostlivosti o maloletú: I. J., nar. X.X.XXXX, v konaní zastúpená Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, dieťa rodičov: matka, E. E., nar. XX.X.XXXX, bytom H., E. ulica XXX/X a otec, P. J., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom E. U., za účasti Okresnej prokuratúry Prievidza a Reedukačného centra, so sídlom Námestie Štefana Kluberta 1, 054 01 Levoča, o uloženie výchovného opatrenia maloletej, takto

rozhodol:

I. Nariaduje nad maloletou I. J., nar. X.X.XXXX, ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude realizovať v Reedukačnom centre, so sídlom Námestie Štefana Kluberta 1, 054 01 Levoča, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia.

II. Matka, E. E., nar. XX.X.XXXX, je povinná odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia platiť na výživu maloletej I. výživné vo výške 50 eur mesačne, ktoré výživné je povinná poukazovať na účet Reedukačného centra, so sídlom Námestie Štefana Kluberta 1, 054 01 Levoča, mesačne vždy vopred, najneskôr do 25. dňa toho ktorého kalendárneho mesiaca.

III. Otec, P. J., nar. XX.X.XXXX, je povinný odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia platiť na výživu maloletej I. výživné vo výške 70 eur mesačne, ktoré výživné je povinný poukazovať na účet Reedukačného centra, so sídlom Námestie Štefana Kluberta 1, 054 01 Levoča, mesačne vždy vopred, najneskôr do 25. dňa toho ktorého kalendárneho mesiaca.

IV. Týmto rozsudkom sa mení rozsudok Okresného súdu Prievidza č.k. 5P/29/2009-13 zo dňa 10.8.2009.

V. Počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia ruší uznesenie Okresného súdu Prievidza č.k. 12P/56/2022-38 zo dňa 12.12.2022.

VI. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Súd vo veci začal konať na základe podnetu Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, zo dňa 21.11.2022, doručeného súdu dňa 30.11.2022, vydaním uznesenia, č.k. 12P/56/2022-24, zo dňa 5.12.2022.

2. Z vyššie uvedeného podnetu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza (ďalej len „ÚPSVaR“ alebo „kolízny opatrovník“) mal súd zistené, že u maloletej I. tunajší súd, uznesením, č.k. 8P/7/2022-16, zo dňa 17.2.2022, nariadil neodkladné opatrenie - zabezpečenie odbornej diagnostiky, ktoré sa realizovalo v Reedukačnom centre Levoča (ďalej len „RC Levoča“). Dňa 5.5.2022 bolo u maloletej nariadené tunajším súdom vo veci samej výchovné opatrenie na účely zabezpečenia odbornej

diagnostiky - pobyt v zariadení RC Levoča, najdlhšie na dobu 6 mesiacov. V súvislosti s vykonávanými opatreniami sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately boli v zariadení od právoplatnosti uznesenia zrealizované tri návštevy, jedenkrát maloletá telefonicky kontaktovala z RC Levoča sociálneho kurátora za účelom informácie o uloženom výchovnom opatrení, jedenkrát bol zrealizovaný pohovor s matkou maloletej na úrade. V domácnosti matky nebola vykonaná žiadna návšteva, pretože matka neprejavila záujem, aby maloletá I. trávila prázdninové pobyty v jej domácnosti. Prostredníctvom uvedených intervencií bolo zistené, že maloletá mala ťažkosti s prispôbením sa na podmienky zariadenia a školy, ktoré sa časom eliminovali. Počas pobytu mala konflikty s dievčatami, vulgárne sa vyjadrovala a porušovala pravidlá v zariadení. Zo začiatku prejavovala arogantné a opozičné správanie, klamala vychovávateľov. Matka a ani nikto z rodiny neprejavili záujem, aby počas prázdnin bola maloletá I. uvoľnená do ich domácnosti. Matka spolu so svojou sestrou navštívili počas jedného víkendu v mesiaci august 2022 maloletú I. v RC Levoča. Matka vyjadrila obavy zo správania dcéry v domácom prostredí a taktiež z toho, že maloletá by ušla z domácnosti a vrátila sa k spôsobu života pred jej umiestnením do zariadenia. V zariadení je študentkou druhého ročníka dvojročného učebného odboru, výroba konfekcie, učí sa priemerne, odmieta pracovať na vyučovacích hodinách. Matka je s maloletou v sporadickom telefonickom kontakte. Dňa 24.10.2022 bol vykonaný pohovor so psychologičkou RC Levoča, ktorá uviedla, že maloletá je v škole lenivá, odmieta pracovať na vyučovaní, vo výchove je síce nekonfliktná, ale akonáhle sa jej niečo zne páči, prechádza do konfliktov. Tiež uviedla, že jej správanie balansuje, máva zmeny nálad, počas letných prázdnin sa u nej prejavilo seba poškodzovanie a taktiež sa pokúsila o útek zo zariadenia počas vychádzky. Osobným pohovorom dňa 24.10.2022 s maloletou bolo zistené, že sa má dobre, vo voľnom čase pletie náramky, pozerá filmy, píše texty piesní, chce sa venovať hudbe. Chcela by si ukončiť v zariadení školu, aby mala vzdelanie, ale chcela by ísť domov. Verbalizovala, že bola psychologičkou informovaná o uložení opakovaného výchovného opatrenia - pobyt v zariadení. Úrad maloletú oboznámil s tým, že vzhľadom k tomu, že v jej správaní sa prejavovali problémy, podá na okresný súd správu o realizácii výchovného opatrenia s návrhom na jeho opätovné uloženie. K informácii sa maloletá vyjadrila, že súhlasí s predĺžením pobytu v zariadení, pretože si uvedomuje, že nie vždy sa správala v súlade s nastavenými pravidlami v zariadení a taktiež si uvedomuje dôležitosť ukončenia štúdia. Bude sa snažiť zmierniť svoje negatívne prejavy v správaní. Dňa 26.10.2022 bola úradu doručená správa z RC Levoča (pripojená na č.l. 3 a 4 spisu), z ktorej vyplýva, že I. je s matkou v nepravidelnom telefonickom kontakte, matka jej poslala balík a počas letných prázdnin ju navštívila. Maloletá je snaživá, veľmi dobré študijné výsledky dosahuje v odborných predmetoch, ale na odbornom výcviku nepracuje, nerešpektuje príkazy, jej práca je povrchná, musí byť pod stálym dohľadom, často je nervózna. Je potrebné u maloletej osvojenie pocitu zodpovednosti za seba samú a vykonanú prácu. Pri vypätých situáciách reaguje slovnou agresiou, útočnosťou alebo odmietavosťou. Toto správanie je v súčasnosti menej časté ako v minulosti. Snaží sa dodržiavať režim v zariadení a školský poriadok. Dňa 29.4.2022 sa pokúsila počas prechádzky o útek, porušovala školský poriadok tetovaním sa a seba poškodzovaním. I. sa snaží seba prezentovať pozitívne z dôvodu, aby bola kladne hodnotená, objektívne hodnotí svoje zlyhania v minulosti, ale máva obdobie, kedy zvažuje, že „raz za čas by si niečo mohla dať“. V závere správy RC Levoča uvádza, že prognóza vývoja do budúcnosti u maloletej je v zariadení pozitívna. Mimo RC nemali možnosť overiť jej správanie z dôvodu, že nebola ani raz na dovolenom prerušení pobytu. RC odporúča u maloletej I. pokračovanie pobytu v RC Levoča a nariadenie opakovaného výchovného opatrenia. Podľa správy kolízneho opatrovníka, reedukácia maloletej nebola ukončená. Je naďalej potrebné pracovať s I. v oblasti intervencií, zameraných na budúcnosť bez drog, rozvoja jej dobrých stránok a pozitív, ovládania emocionálnych reakcií a záťažových situácií, eliminovať sklon k seba poškodzovaniu, pretvarovaniu a jej problémovému správaniu a pracovať na upevnení adaptívnejších vzorcov fungovania. Toto nie je možné dosiahnuť bez odborného vedenia a v otvorenom prostredí.

3. V priebehu konania, po vypočutí matky maloletej na pojednávaní, kolízny opatrovník žiadal, aby súd vo veci nariadil u maloletej ústavnú starostlivosť, pretože z pohovoru s maloletou v decembri 2022 a takisto z výpovede matky na pojednávaní nie je predpoklad, že by uloženie navrhovaného výchovného opatrenia splnilo svoj účel, s tým, že RC Levoča, v ktorom je maloletá v súčasnosti umiestnená, súhlasí s nariadením ústavnej starostlivosti a s umiestnením maloletej I. v ich zariadení (viď mail zo dňa 4.1.2023 - č.l. 47).

4. Matka v priebehu konania navrhla, aby maloletá zostala v RC Levoča až do 18 roku svojho života, vzhľadom na skutočnosť, že maloletá ju nerešpektuje, požíva alkohol, fajčí a pravdepodobne požíva aj návykové látky, pričom jej výchovu nezvláda, maloletá ju neposlúcha, poukazujúc na to, že maloletá

bola v jej domácnosti od 15. decembra 2022 do 8.1.2023, pričom hneď potom, ako maloletá prišla do jej domácnosti, musela volať políciu, pretože neprišla domov načas, prišla až ráno, pričom nevedela, kde a s kým sa maloletá práve nachádza.

5. Zástupkyňa Okresnej prokuratúry Prievidza na pojednávaní, po vykonanom dokazovaní navrhla, aby nad maloletou bola nariadená ústavná starostlivosť v RC Levoča a aby obom rodičom maloletej bola uložená vyživovacia povinnosť.

6. Otec sa na pojednávanie neustanovil. Nemal vykázané doručenie predvolania na pojednávanie. Pri doručovaní zásielok otcovi postupoval súd v súlade s ustanovením § 105 a nasl. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). U otca platí fikcia doručenia mu predvolania a ostatných písomností zo spisu dňom 2.1.2023. Otec sa z neúčasti na pojednávaní neospravedlnil, k meritu veci sa nevyjadril.

7. Na pojednávanie sa neustanovil ani zástupca RC Levoča, ktorý sa z neúčasti na pojednávaní takisto neospravedlnil.

8. V súlade s ustanovením § 180 CSP pojednával súd vo veci v neprítomnosti otca maloletej a zástupcu RC Levoča.

9. Dokazovaním, vykonaným na pojednávaní, vypočutím matky maloletej, kolízneho opatrovníka, zástupcu Okresnej prokuratúry Prievidza a oboznámením obsahu spisu, osobitne podnet kolízneho opatrovníka č.l. 2, správa Reedukačného centra Levoča na maloletú č.l. 3, návrh na vydanie neodkladného opatrenia, uznesenie č.l. 38, mailová správa predložená kolíznou opatrovníčkou dnes na pojednávaní zo dňa 4.1.2023 a obsah pripojených spisov tunajšieho súdu sp.zn. 8P/7/2022, 14P/49/2018 a 5P/29/2009, mal súd zistený tento skutkový stav veci:

10. Rozsudkom tunajšieho súdu, č.k. 5P/29/2009-13, zo dňa 10.8.2009, zveril súd maloletú I. do osobnej starostlivosti matky, s tým, že táto bude dieťa v bežných veciach zastupovať a spravovať jeho majetok a otcovi určil výživné na maloletú I. vo výške 40 eur mesačne, s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 19.8.2009.

11. Vyššie uvedené rozhodnutie bližšie odôvodnenie rozsudku neobsahuje, s poukazom na vtedy účinné ustanovenie § 157 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku. Z obsahu spisu však mal súd zistené, že v čase vyhlásenia vyššie uvedeného rozhodnutia rodičia nežili v spoločnej domácnosti. Príjem matky tvorili len prídavky na dieťa vo výške 21,25 eur mesačne, pričom otec dieťaťa za posledné tri mesiace na výživu dcéry zaslal len sumu 35 eur a kúpil jej šaty. Na pojednávaní matka uviedla, že platí nájomné v sume 230 eur mesačne, elektriku asi 26 eur mesačne, a musí uhrádzať aj dlh v súvislosti s platbami za bývanie, takže mesačne hradí spolu sumu 350 eur. V poslednom mesiaci otec na maloletú a na domácnosť prispel sumou 250 eur. Hoci s otcom dieťaťa žila na tej istej adrese, žiadala o úpravu práv a povinností rodičov k maloletej z dôvodu, že otec dieťaťa chodí za prácou a ona je v tom období bez akéhokoľvek príjmu, pričom jej nevzniká ani nárok na dávku v hmotnej núdzi. Otec v čase posledného rozhodnutia o výživnom bol nezamestnaný, za prácou dochádzal mimo miesta bydliska, a to aj na dlhší čas. Na pojednávaní uviedol, že v súčasnosti je nezamestnaný, ale od budúceho týždňa by mal nastúpiť do práce v Banskej Bystrici, pričom pracovnú zmluvu zatiaľ uzavretú nemá. Malo by však ísť o turnusovú prácu, takže každý týždeň by chodieval domov. Obaja rodičia mali vyživovaciu povinnosť len k maloletej I., ktorá v tom čase bola zdravá a prekonávala len bežné detské ochorenia.

12. Návrhom, podaným na tunajší súd, dňa 26.10.2018, sestra otca maloletej I., podala na súd návrh na zverenie maloletej do svojej náhradnej osobnej starostlivosti, z dôvodu, že so svojou neterou, maloletou I. je v častom kontakte, majú spolu dobrý vzťah, pričom na nej spozorovala zmeny v správaní a stavy úzkosti, zistila, že sa bojí svojej matky, ktorá maloletú bije, vyhráža sa jej zabitím a jej správanie hraničí s fyzickým týraním. Uznesením tunajšieho súdu, č.k. 14P/49/2018-31, zo dňa 22.2.2019, bolo vyššie uvedené konanie z dôvodu späťvzatia návrhu podľa § 29 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), zastavené. Z obsahu spisu okrem iného vyplynulo, že maloletá sestre otca klamala, pričom jej tvrdenia o zlom zaobchádzaní s ňou zo strany matky pravdivé neboli.

13. Uznesením, č.k. 8P/7/2022-52, zo dňa 5.5.2022, súd nariadil výchovné opatrenie u maloletej I. - zabezpečenie odbornej pomoci, a to pobyt v zariadení v RC Levoča, najdlhšie na 6 mesiacov, počnúc

právoplatnosťou tohto rozhodnutia. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 17.6.2022. O uložení výchovného opatrenia rozhodol súd v súlade s ustanovením § 37 ods. 1, 2, 7 a 8 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, keď mal v konaní preukázané, že matka a otec sa o maloletú nestarajú a nejavia o ňu záujem. Na základe uznesenia tunajšieho súdu, sp. zn. 8P/7/2022, bola maloletá umiestnená do reedukačného centra v Levoči. Z podnetu úradu práce, ako aj predložených listín, predovšetkým prepúšťacej správy z psychiatrickej nemocnice Prof. Matulaya, zo dňa 07.02.2022, lekárskeho záznamu MUDr. Garajovej ako aj mailovej komunikácie matky maloletej, z vykonaných šetrení kolíznym opatrovníkom, mal súd preukázané, že u maloletej sa po dlhšiu dobu vyskytujú výchovné problémy, ktoré matka nezvláda. Maloletá požíva alkoholické nápoje, bola opakovane pristihnutá pri krádežiach v obchode a naposledy sa pokúšala utiecť z reedukačného centra. Maloletá navyše užíva pervitín a marihuanu, čo bolo preukázané aj toxikologickým vyšetrením robeným v Psychiatrickej nemocnici Prof. Matulaya. Maloletá sa k užívaniu drog priznala, pričom k užívaniu drog pristupuje nekriticky. Maloletá ďalej priznala problémy s jej vzťahmi k ostatným členom rodiny prameniace okrem iného aj z toho, že v prípade keď nepožije drogu stane sa agresívnou a nevie sa ovládať. Z prepúšťacej správy súdu vyplynulo, že maloletá bola na oddelenie privezená RZP bez doprovodu matky, pretože táto s ňou odmietla ísť z dôvodu, že maloletá ju fyzicky napádala. Maloletá bola do nemocnice prevezená bez rodného listu a preukazu poistenca v hygienicky zanedbanom stave (špinavé oblečenie, vlasy, nechty), pre poruchy správania, seba poškodzovanie, verbálnu a brachiálnu agresivitu. Zo správy MUDr. Garajovej vyplýva, že maloletej bola diagnostikovaná porucha psychiky a správania zapríčinená užívaním viacerých drog a iných psychoaktívnych látok. Aktuálne matka ani iný člen rodiny nie sú schopní poskytnúť maloletej potrebnú starostlivosť, predovšetkým s ohľadom na jej špeciálne potreby, vyplývajúce z psychických problémov a užívania drog. Súd vzhľadom na uvedené dospel k názoru, že nad maloletou je potrebné nariadiť výchovné opatrenie, a to umiestniť ju do zariadenia špecializovaného na poskytnutie starostlivosti a pomoci deťom s prekonaním psychických problémov, závislostí a návratom do bežného života. Zariadením zriadeným na takýto účel je aj Reedukačné centrum so sídlom v Levoči, ktoré s umiestnením maloletej súhlasilo a kde sa momentálne maloletá nachádza.

14. Z dôvodu, že reedukácia maloletej nebola v RC Levoča doposiaľ ukončená, pričom v zmysle vyššie uvedeného uznesenia tunajšieho súdu, pobyt maloletej v RC Levoča mal byť ukončený 16.12.2022, podal kolíznym opatrovníkom na tunajší súd podnet na opätovné uloženie výchovného opatrenia - zabezpečenia odbornej pomoci, pobyt v zariadení, najdlhšie na dobu 6 mesiacov a v súvislosti s tým, že vyššie uvedený podnet bol doručený súdu až 30.11.2022, pričom nebolo možné zo strany súdu obratom skontaktovať sa s otcom maloletého dieťaťa a teda vo veci rozhodnúť do 16.12.2022, podal kolíznym opatrovníkom na tunajší súd návrh na vydanie neodkladného opatrenia, ktorým žiadal, aby súd nariadil, aby maloletá I. bola ponechaná v RC Levoča do nadobudnutia právoplatnosti uznesenia o opakovanom uložení výchovného opatrenia (č.l. 33).

15. Uznesením, č.k. 12P/56/2022-38, zo dňa 12.12.2022, ktoré nadobudlo vykonateľnosť dňa 12.12.2022, súd neodkladným opatrením nariadil maloletej I. na účely zabezpečenia odbornej pomoci, pobyt v zariadení, a to v RC Levoča, do právoplatného skončenia konania vo veci samej, v súlade s ustanovením § 367 CMP. Z odôvodnenia vyššie uvedeného rozhodnutia tunajšieho súdu vyplýva, že súd mal dostatočne osvedčené, že u maloletej sa po dlhšiu dobu vyskytujú výchovné problémy, ktoré matka nezvládala. Maloletá i v súčasnosti, na základe iného rozhodnutia tunajšieho súdu, sa nachádza v RC Levoča, kde však môže byť umiestnená len do 16.12.2022. Reedukácia maloletej nebola ukončená a je naďalej potrebné pracovať s maloletou v oblasti intervencií zameraných na budúcnosť bez drog, rozvoja jej dobrých stránok a pozitív, ovládania emocionálnych a záťažových situácií, eliminovať sklon k seba poškodzovaniu, pretvarovaniu a tiež k jej problémovému správaniu a pracovať na upevnení adaptívnejších vzorcov fungovania. Maloletá si problémy v správaní uvedomuje, o opakovanom návrhu na uloženie výchovného opatrenia bola informovaná a nenamietala ho. S ďalším pobytom maloletej v RC Levoča najdlhšie na 6 mesiacov súhlasila aj matka. Súd vzhľadom na vyššie uvedené ako aj na základe odporúčania RC Levoča o pokračovaní reedukačného procesu u maloletej v režimovom zariadení rozhodol o nariadení vyššie uvedeného neodkladného opatrenia s tým, že v opačnom prípade by maloletá musela byť z RC Levoča dňa 17.12.2022 prepustená.

16. Matka na pojednávaní okrem iného uviedla, že chce, aby maloletá i naďalej zostala v RC Levoča. Od 15.12.2022 do 8.1.2023 bola na prázdninách v jej domácnosti, pričom hneď na druhý deň volala políciu, pretože neprišla včas domov. Už predtým s ňou bola dohodnutá, že pôjde s kamarátkami do jedného z bytov v Handlovej, pričom sa mala vrátiť do 22,00 hod.. Dcéra sa však domov nevrátila, zostala tam

aj cez noc. Hoci dcére v tom čase aj telefonovala, telefón jej dcéra nebrala, z ktorého dôvodu volala políciu. Dcéra ju neposlúcha, klame, býva často nervózna, výbušná, fajčí, požíva alkohol, húli trávu a pravdepodobne užíva aj nejakú drogu. Ona si s ňou nevie dať rady, jej výchovu nevláda, pretože dcéra si povedať nedá a preto by bola za to, aby v reedukačnom centre bola umiestnená až do 18 roku jej života. Podľa jej názoru žiadna náprava u jej dcéry doposiaľ nenastala, aj nedávno rozbila telefón, keď jej práve niekto niečo písal, často chodí von, nepovie, kde ide, kedy sa vráti, býva vulgárna, agresívna, zvykne sa vyhrážať, že sa zabije, ak ju nepustí von, zvykne si písať cez facebook s neznámymi ľuďmi, následne s týmito trávi čas mimo domu, napriek tomu, že tieto osoby nepozná. Dcéra zvykne za deň vyfajčiť aj 20 cigariet, aj keď teraz bola u nej, rozhodla sa ísť kúpiť víno, aj napriek tomu, že jej to zakázala. K pitiu alkoholu sa jej aj priznala, pričom ju aj pod vplyvom alkoholu videla, z čoho si jej dcéra robila srandu. Takisto cítila, že požíva návykové látky a keď sa jej na to pýtala, tak sa jej smiala. To, že užíva dcéra drogy, vydedukovala z jej správania, pretože keď prišla domov triezva, neurobila doma nič, v čase keď mala indície o tom, že je pod vplyvom návykovej látky, bola celá akoby bez duše, nerozprávala sa, a sústredila sa jej na jednu vec, upratovanie. V čase keď maloletá bola u nej, skontaktovala sa kvôli tomuto správaniu maloletej aj s RC Levoča, takisto s kolíznym opatrovníkom, pričom jej bolo povedané, aby maloletú priviezla späť do RC Levoča. Dcéra sa následne ukludnila, zľakla sa, že ide naspäť, preto až včera ju vrátila do RC Levoča, tak ako to bolo predtým dohodnuté.

17. Kolízna opatrovníčka na pojednávaní potvrdila, že počas prvého krátkodobého pobytu maloletej u jej matky, maloletá tento pobyt nevládla, zlyhala, matku nerešpektovala, neakceptovala, utekala z domu, neprichádzala v dohodnutý čas domov, aj napriek sľubu. S maloletou bol vykonaný pohovor, pričom pred kurátorkou sľúbila, že sa už táto situácia opakovať nebude, no na ďalší deň svoj sľub porušila a znovu z domu odišla. Z uvedených dôvodov, s poukazom na to, čo povedala matka, je úrad toho názoru, že vzniká obava, že maloletá po ukončení výchovného opatrenia by znovu zlyhala a nevládala by situáciu v domácom prostredí a preto navrhla, aby nad maloletou bola nariadená ústavná starostlivosť do dovŕšenia jej plnoletosti. Uviedla tiež, že s maloletou bol vykonaný pohovor, naposledy 28.12.2022, pričom maloletá bola motivovaná k tomu, aby rešpektovala matku, a dodržiavala morálne hodnoty. S týmto bola maloletá stotožnená, pričom povedala, že to, čo spravila, sa už opakovať nebude. Tento prísľub dala maloletá pred kurátorkou a hneď na ďalší deň bol spísaný úradný záznam, podľa ktorého dňa 29.12.2022 sa matka spojila s úradom telefonicky a podala informáciu, že maloletá ušla a nevie, kde sa nachádza. Aj napriek dohováraniu a vysvetľovaniu to účel neprinieslo. Maloletá bola tiež upozornená na skutočnosť, že dňa 9.1.2023 sa koná pojednávanie v predmetnej veci, pričom bola poučená o dôsledkoch v prípade, že by sa nesprávala tak, ako by sa správať mala, s tým, že by u nej mohla byť nariadená aj ústavná starostlivosť.

18. Zástupkyňa Okresnej prokuratúry Prievidza na pojednávaní uviedla, že súhlasí s názorom kolíznej opatrovníčky a teda, že v tomto štádiu konania sú splnené podmienky pre umiestnenie maloletej do ústavnej starostlivosti, pretože už uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 zákona o rodine k náprave nevedlo. Navrhla preto nad maloletou Alexandrou podľa § 54 zákona o rodine ústavnú starostlivosť v RC Levoča, pretože sú pre to splnené podmienky a takisto navrhla zaviazat' oboch rodičov na platenie výživného na maloletú.

19. Matka na pojednávaní okrem iného takisto uviedla, že nemá žiadne výhrady voči tomu, aby u maloletej bola nariadená ústavná starostlivosť tak, ako to v konaní navrhla kolízna opatrovníčka. V prípade, že maloletá bude umiestnená v ústavnom zariadení, je v jej možnostiach a schopnostiach platiť na výživu maloletej mesačne sumu 50 eur. Pracuje v spoločnosti Brose s.r.o., so sídlom v Prievidzi, pričom po realizácii exekučných zrážok je jej na účet poukázaná suma 600 eur mesačne (mesačné zrážky z titulu dlhov predstavujú u nej mesačne sumu 250 eur). Má viacero veriteľov, pričom ich nevie ani presne identifikovať. Okrem príjmu od zamestnávateľ iný príjem nemá. Nevlastní žiaden majetok väčšej hodnoty. Okrem maloletej I. ďalšiu vyživovaciu povinnosť nemá. Má základné vzdelanie. Nájomné platí vo výške 300 eur, elektriku vo výške 37 eur a internet vo výške 32 eur mesačne. Žije s priateľom, ktorý pracuje na dohodu a ktorého mesačný príjem je 300 eur. Bývajú v byte sestry jej priateľa. Zdravotné problémy nemá žiadne. Nemá žiadne informácie ani o otcovi maloletej, ktorý je vyučený v odbore murár, nevie kde sa tento zdržiava, ako a s kým žije, aké sú jeho súčasné príjmy a výdaje. Maloletá sa v RC Levoča učí za šičku, ide o dvojročné štúdium, za ktoré neplatí v podstate nič. Dcéra nemá žiadne závažnejšie zdravotné problémy.

20. Z výpovede zástupcu kolízneho opatrovníka na pojednávaní mal súd takisto zistené, že pokiaľ ide o otca maloletej, majú informácie o tom, že tento by mal žiť túlavým spôsobom života a zdržiavať sa medzi mestami Handlová a Žiar nad Hronom. Pokiaľ ide o náklady na maloletú, ide v podstate o náklady na školu, má vedomosť o tom, že škola pre maloletú je v podstate objekt, kde je toho času táto aj umiestnená, o nejakých súčasných zdravotných problémoch maloletej nemá takisto žiadnu vedomosť.

21. Podľa § 54 ods. 1,2, 3,4 a 5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti. Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti a a/ dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu, b/ rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka, c/ uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo d/ rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa. Ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosť zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

22. Podľa § 55 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jeho účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

23. Podľa § 55 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

24. Ako vyplýva už z ustanovenia § 44 ods. 1, pre ústavnú starostlivosť ako aj ostatné formy náhradnej starostlivosti je charakteristická ich dočasnosť, preto ústavná starostlivosť by mala byť vždy len prechodným riešením; nariadenie ústavnej starostlivosti je len krajným a výnimočným opatrením. Aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva zdôrazňuje, že rozhodnutia o vzatí do starostlivosti sa musia v zásade považovať za dočasné opatrenia, ktoré treba zrušiť hneď ako nastanú vhodné okolnosti, a že všetky vykonávacie úkony musia byť v súlade s konečným cieľom, ktorým je opätovné zlúčenie biologického rodiča s jeho dieťaťom. Náhradná osobná starostlivosť alebo pestúnska starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Zákon teda preferuje tieto formy náhradnej starostlivosti pred ústavnou starostlivosťou, preto pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd vždy povinný skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti, napríklad druhému rodičovi, starým rodičom, či iným príbuzným a tak predísť nariadeniu ústavnej starostlivosti. Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo výchova maloletého dieťaťa je vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť a maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Nariadenie ústavnej starostlivosti by mali v zásade predchádzať iné opatrenia, ktoré však nevedli k náprave, resp. ktoré sa minuli účinkom. Za tieto takzvané iné výchovné opatrenia sa považujú najmä výchovné opatrenia uložené podľa § 37 Zákona o rodine, prípadne podľa § 12 až 15 Zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele (výchovné opatrenia v užšom slova zmysle), obmedzenie alebo zakázanie styku maloletého dieťaťa s rodičom (§ 25 ods. 3), ako aj zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti.

25. Výchova maloletého je vážne narušená v prípadoch, keď sa negatívne vplyvy výchovného prostredia prejavujú v negatívnom správaní maloletého dieťaťa, rodičia teda prevažne zo subjektívnych dôvodov nezabezpečili výchovu dieťaťa alebo nezvládli výchovu dieťaťa, prípadne predchádzajúce výchovné opatrenia sa minuli účinkom. Dieťa v dôsledku toho pácha trestnú činnosť, je zlomyseľné, túla sa,

nechodí do školy, nerešpektuje uložené obmedzenia, prípadne trpí podvýživou, je vážne ohrozené jeho zdravie, či život, požíva alkoholické nápoje, či iné návykové látky, a podobne.

26. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že výchova maloletej je vážne narušená a doterajšie výchovné opatrenie u maloletej nemali žiaduci efekt.

27. Výchovu maloletej v predchádzajúcom období nezvládali jej rodičia, ktorí na to nemali vytvorené osobnostné predpoklady. Navyše, otec sa o maloletú dlhodobo nezaujíma.

28. V priebehu konania bolo preukázané (správa kolízneho opatrovníka a správa RC Levoča, výpoveď matky na pojednávaní), že napriek nariadeniu výchovného opatrenia u maloletej, na základe ktorého bola a aj je maloletá umiestnená v RC Levoča, sa resocializačný proces u maloletej ešte neskončil, čo si uvedomuje aj samotná maloletá, ktorá v RC Levoča je žiačkou druhého ročníka dvojročného študijného odboru výroba konfekcie, ktorú školu by mala ukončiť v júni tohto roku, z dôvodu ktorého, podľa vyjadrenia kolízneho opatrovníka, súhlasila s tým, aby jej pobyt v RC Levoča sa predĺžil.

29. Hoci na základe podnetu ÚPSVaR začal súd v predmetnej veci konanie o opätovnom uložení výchovného opatrenia u maloletej, zabezpečenie odbornej pomoci - pobyt v zariadení najdlhšie na dobu 6 mesiacov, keďže podľa správy ÚPSVaR a RC Levoča bolo ešte potrebné v resocializačnom procese u maloletej pokračovať, na základe udalostí, ktoré sa stali potom, keď maloletá bola v období od 15.12. 2022 do 8.1. 2023 u svojej matky, ktorú nerešpektovala, opúšťala bez súhlasu jej domácnosť, udržiavala kontakty s cudzími ľuďmi, vyhrážala sa seba poškodzovaním, požívala alkohol, fajčila a mala požívať aj iné návykové látky, pričom matka maloletej bola nútená pre správanie maloletej jedenkrát privolať aj policajnú hliadku, považoval súd za potrebné zistiť, či u maloletej nie sú splnené podmienky na uloženie povinnosti podrobiť sa ústavnej starostlivosti, navyše, keď nariadenie ústavnej starostlivosti u maloletej navrhol v priebehu konania kolízny opatrovník maloletej.

30. Z obsahu spisu i z obsahu pripojených spisov mal súd preukázané, že u maloletej sa dlhšiu dobu vyskytujú výchovné problémy, ktoré matka, ktorej je maloletá zverená do osobnej starostlivosti, nezvláda. Maloletá požíva alkoholické nápoje, bola opakovane pristihnutá pri krádežiach v obchode a pokúšala sa tiež utiecť z reedukačného centra. Bolo preukázané, že užíva návykové látky (užívanie pervitínu a marihuany, čo bolo preukázané aj toxikologickým vyšetrením uskutočneným v Psychiatrickej nemocnici Prof. Matulaya, sa maloletá priznala, pričom k užívaniu drog pristupuje nekriticky). Maloletá už v minulosti priznala problémy s jej vzťahmi k ostatným členom rodiny, prameniace okrem iného aj z toho, že v prípade keď nepožije drogu stane sa agresívnou a nevie sa ovládať.

31. Zo správy MUDr. Garajovej (spis tunajšieho súdu sp. zn. 8P/7/2022) vyplýva, že maloletej bola diagnostikovaná porucha psychiky a správania, zapríčinená užívaním viacerých drog a iných psychoaktívnych látok. Aktuálne matka ani iný člen rodiny nie sú schopní poskytnúť maloletej potrebnú starostlivosť, predovšetkým s ohľadom na jej špeciálne potreby, vyplývajúce z psychických problémov a užívania drog. Podľa psychiatricky MUDr. Garajovej sú u maloletej prítomné poruchy správania s disociaľnymi rysmi, jej psychický, sociálny a mravný vývin je vážne ohrozený.

32. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že maloletá nemá ani v súčasnosti dostatočnú motiváciu, vytrvalosť a kontrolu, správa sa nezodpovedne, je impulzívna, neprispôsobivá a často aj arogantná. Sú u nej prítomné výchovné problémy v takej miere, že potrebuje dôslednú sociálnu kontrolu, ktorú je u nej možné zabezpečiť len pokračujúcou odbornou pomocou formou ústavnej starostlivosti. Je naďalej potrebné pracovať s maloletou v oblasti intervencií zameraných na budúcnosť bez drog, rozvoja jej dobrých stránok a pozitív, ovládania emocionálnych a záťažových situácií, eliminovať sklon k seba poškodzovaniu, pretvarovaniu a tiež k jej problémovému správaniu a pracovať na upevnení adaptívnejších vzorcov fungovania.

33. V súčasnosti nie je nikto, kto by bol ochotný a takisto spôsobilý zabezpečiť maloletej osobnú starostlivosť. Výchovné opatrenie, ktoré súd u maloletej nariadil svoj účel nespĺnilo z dôvodu, že sa mu odmietala maloletá v celom rozsahu prispôbiť (po umiestnení do RC Levoča sa pokúsila zo zariadenia aj utiecť), nechápajúc dôsledky svojho konania pre ňu samotnú i pre celú spoločnosť. Maloletá sa odmieta i v súčasnej dobe podrobiť výchovnému opatreniu, resp. vždy využije priestor a čas na to, aby sa výchovné opatrenie realizovať nemohlo (nespoluprácou, nerešpektovaním autorít, vrátane matky).

34. Vzhľadom na dobu trvania výchovných problémov u maloletej, ich rozsah, zlyhanie rodiny maloletej, ako i skutočnosť, že opakovane maloletá pri rôznych príležitostiach sľubovala nápravu v svojom správaní, ku ktorej však ani čiastočne nedošlo, nie je možné v súčasnosti, vzhľadom aj na vek maloletej, predpokladať, že bez odbornej pomoci maloletej formou ústavnej starostlivosti, je možné u maloletej dosiahnuť pozitívnu zmenu v správaní.

35. Z vyššie uvedených dôvodov, keďže výchova maloletej je z dôvodu dlhodobých negatívnych vplyvov v jej rodine výrazne narušená, iné výchovné opatrenia, nepriniesli svoj účel a v rodine maloletej nie je takisto nikto, kto by jej bol ochotný a spôsobilý pomôcť, rozhodol súd tak, že nariadil u maloletej ústavnú starostlivosť, pričom je v možnostiach RC Levoča, ktoré s umiestnením maloletej v ich zariadení súhlasilo, poskytnúť maloletej potrebnú odbornú pomoc.

36. Podľa § 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

37. Podľa § 62 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

38. Podľa § 62 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa, alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

39. Podľa § 62 ods. 4 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihladne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

40. Podľa § 62 ods. 5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

41. Podľa § 75 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

42. Podľa § 78 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

43. Podľa § 81 ods. 1 a 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám, povinným poskytovať dieťaťu výživné, povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

44. Berúc do úvahy majetkové pomery oboch rodičov maloletého dieťaťa (nemajetnosť), skutočnosť, že ďalšiu vyživovaciu povinnosť nemajú, vychádzajúc zo súčasného príjmu matky, ktorá má len základné vzdelanie, vo výške asi 600 eur mesačne netto (po vykonaných exekučných zrážkach) a predpokladaných možnosti otca zamestnať sa v odbore, v ktorom sa vyučil (murár) a prihliadajúc na predpokladané pravidelné mesačné náklady u oboch rodičov maloletého dieťaťa a takisto u maloletého

dieťaťa, s prihliadnutím na jeho vek (náklady na bývanie, strava, oblekanie, hygiena), mal súd za to, že je v možnostiach a schopnostiach oboch rodičov platiť na výživu maloletej I. mesačne sumu uvedenú vo výrokovej časti tohto rozhodnutia, a to na účet RC Levoča (§ 81 Zákona o rodine), počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia.

45. O zrušení uznesenia tunajšieho súdu č.k. 12P/56/2022-38, zo dňa 12.12.2022, rozhodol súd podľa § 367 ods. 7 Civilného mimosporového poriadku.

46. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prievidza, písomne, v piatich vyhotoveniach. O odvolaní rozhoduje Krajský súd v Trenčíne.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh), odvolanie musí byť podpísané. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na výkon rozhodnutia podľa ustanovení o výkone rozhodnutia vo veciach maloletých podľa Civilného mimosporového poriadku. Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola povinnému uložená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného právneho predpisu (Exekučný poriadok).